

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO**z dnia 16 listopada 2009 r.****w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie weryfikacji autentyczności monet euro oraz postępowania z monetami euro nienadającymi się do obiegu****(CON/2009/95)**

(2009/C 284/02)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 30 września 2009 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Rady Unii Europejskiej o wydanie opinii w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie weryfikacji autentyczności monet euro oraz postępowania z monetami euro nienadającymi się do obiegu ⁽¹⁾ (zwanego dalej „projektem rozporządzenia”).

Właściwość EBC do wydania opinii wynika ze zdania trzeciego art. 123 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską oraz z pierwszego tiret art. 105 ust. 4 Traktatu w związku z art. 106 ust. 2 Traktatu, jako że projekt rozporządzenia dotyczy specyfikacji technicznych monet euro. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

Uwagi ogólne

Projekt rozporządzenia wdraża obowiązek nałożony na instytucje kredytowe oraz pozostałe instytucje wskazane w art. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1338/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem ⁽²⁾, polegający na sprawdzaniu pod kątem autentyczności monet euro, które instytucje te otrzymują i zamierzają wprowadzić ponownie do obiegu, i wykrywaniu fałszyfikatów. EBC przyjął bardzo podobne przepisy zobowiązujące wspomniane instytucje do weryfikacji autentyczności banknotów euro zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1338/2001. Obowiązywanie podobnych przepisów w odniesieniu do instytucji uczestniczących w dystrybucji banknotów i monet euro pomoże zmniejszyć zagrożenie fałszowaniem banknotów i monet euro, na które narażona jest wspólna waluta.

W świetle celów projektu rozporządzenia, decyzja Komisji, aby oprzeć się na procedurach i urządzeniach, które są stosowane obecnie do sortowania monet, a które zostały wprowadzone na podstawie zalecenia Komisji 2005/504/WE z dnia 27 maja 2005 r. w sprawie weryfikacji autentyczności monet euro oraz postępowania z monetami euro nienadającymi się do obiegu ⁽³⁾, jest bez wątpienia najlepszym sposobem zapewnienia kontynuowania dobrych praktyk istniejących w tym zakresie, a poprzez to także gwarancją skuteczności proponowanych przepisów.

Opłaty manipulacyjne

Niezależnie od art. 8 ust. 2 i 4 projektu rozporządzenia, które pozwalają państwom członkowskim na ustanawianie zwolnień z opłat manipulacyjnych w określonym zakresie, EBC kwestionuje, że potrącanie opłaty manipulacyjnej w wysokości 5 % nominalnej wartości monet euro nienadających się do obiegu będzie służyło celowi projektu rozporządzenia, którym jest zobowiązanie państw członkowskich do wycofywania monet euro nienadających się do obiegu. Jak wskazano w motywie 4 projektu rozporządzenia, wprowadzanie do obiegu monet euro, które się do tego nie nadają, „utrudnia korzystanie z nich” oraz „może budzić u użytkowników wątpliwości co do ich autentyczności”. Monety euro nienadające się do obiegu powinny zostać z niego wycofane, tak aby zagwarantować możliwość przeprowadzenia rzetelnej kontroli ich autentyczności oraz zmniejszyć ryzyko ich fałszowania. Mając to na uwadze, EBC stwierdza, że ogólną zasadą powinno być zwolnienie zwrotu wartości oraz wymiany monet euro nienadających się do obiegu z opłat manipulacyjnych. Jak podkreślano w wydanych w przeszłości opiniach EBC, stosowanie opłat manipulacyjnych jest sprzeczne z koncepcją prawnego środka płatniczego, która zakłada, że wymiana pieniądza będącego prawnym środkiem płatniczym według jego pełnej wartości należy do zadań publicznych ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2009) 459 wersja ostateczna.

⁽²⁾ Dz.U. L 181 z 4.7.2001, s. 6.

⁽³⁾ Dz.U. L 184 z 15.7.2005, s. 60.

⁽⁴⁾ Zob. opinię CON/2009/52. Opinie EBC są publikowane na stronie internetowej EBC pod adresem <http://www.ecb.europa.eu>

EBC jest jednak zdania, że stosowanie opłaty w wysokości 15 % byłoby usprawiedliwione, gdyby liczba monet nienadających się do obiegu podlegających weryfikacji była stosunkowo wysoka z powodu anomalii lub odstępstw od specyfikacji, o których mowa w art. 9 projektu rozporządzenia.

Szczegółowe propozycje zmiany brzmienia projektu rozporządzenia wraz z uzasadnieniem zostały zawarte w załączniku.

Frankfurt nad Menem dnia 16 listopada 2009 r.

Jean-Claude TRICHET

Prezes EBC

ZAŁĄCZNIK

Propozycje zmian

Tekst proponowany przez Komisję	Zmiana proponowana przez EBC ⁽¹⁾
---------------------------------	---

Zmiana nr 1

Artykuł 3 ust. 1 projektu rozporządzenia

Artykuł 3	Artykuł 3
<p>„1. Instytucje gwarantują, że monety euro, które otrzymały i które zamierzają wprowadzić ponownie do obiegu, poddawane są weryfikacji autentyczności. Wypełniają ten obowiązek:</p> <p>a) głównie za pomocą urządzeń do przetwarzania monet, ujętych w wykazie urządzeń do przetwarzania monet, o którym mowa w art. 5 ust. 3; lub</p> <p>b) przy pomocy wykwalifikowanego personelu.”</p>	<p>„1. Instytucje gwarantują, że monety euro o wartości nominalnej 2 euro, 1 euro oraz 50 centów, które otrzymały i które zamierzają wprowadzić ponownie do obiegu, poddawane są weryfikacji autentyczności. Wypełniają ten obowiązek:</p> <p>a) głównie za pomocą urządzeń do przetwarzania monet, ujętych w wykazie urządzeń do przetwarzania monet, o którym mowa w art. 5 ust. 3; lub</p> <p>b) przy pomocy wykwalifikowanego personelu.”</p>

Uzasadnienie:

EBC sugeruje ograniczenie procedury weryfikacji autentyczności do monet o wartości nominalnej nie mniejszej niż 50 centów (tj. 2 euro, 1 euro i 50 centów). Ryzyko fałszowania monet o wartości nominalnej 20 centów i mniejszej jest bardzo niskie z uwagi na ich niską wartość w porównaniu do (i) wartości użytego metalu; oraz (ii) kosztu sfalszowania monety. Poddanie wszystkich monet procedurze weryfikacji autentyczności stanowiłoby dla instytucji znaczący ciężar, nie znajdujący uzasadnienia w wartości monet, których taka weryfikacja dotyczy.

Zmiana nr 2

Artykuł 4 ust. 1 projektu rozporządzenia

Artykuł 4	Artykuł 4
<p>„1. Urządzenia do przetwarzania monet stosowane przez instytucje są uprzednio testowane przez wyznaczone organy krajowe lub przez Europejskie Centrum Techniczne i Naukowe (ECTN) poprzez przeprowadzenie testu wykrywalności. Test ten jest opracowywany tak, aby zagwarantować, że urządzenie do przetwarzania monet będzie w stanie odrzucić znane typy sfalszowanych monet i inne przedmioty podobne do monet, które nie są zgodne ze specyfikacją oryginalnych monet euro.”</p>	<p>„1. Instytucje mogą stosować jedynie takie typy urządzeń ~~urządzenia~~ do przetwarzania monet, ~~stosowane przez instytucje są~~ które przeszły uprzednio test wykrywalności testowane przeprowadzony przez wyznaczone organy krajowe lub przez Europejskie Centrum Techniczne i Naukowe (ECTN) ~~poprzez przeprowadzenie testu wykrywalności~~. Test ten jest opracowywany tak, aby zagwarantować, że dany typ urządzeń ~~urządzenie~~ do przetwarzania monet będzie w stanie odrzucić znane typy sfalszowanych monet, i inne przedmioty podobne do monet, które nie są zgodne ze specyfikacją oryginalnych monet euro oraz monety euro nienadające się do obiegu.”</p>

Uzasadnienie:

Zdaniem EBC bardziej logicznym rozwiązaniem jest nałożenie na instytucje obowiązku używania urządzeń do przetwarzania monet, które przeszły uprzednio test wykrywalności. Umożliwiłoby to używanie urządzeń, które przeszły z powodzeniem test wykrywalności, przez kilka instytucji, tzn. nie byłoby konieczności powtórzenia testu dla każdej instytucji. Ponadto odpowiadałoby to bardziej treści art. 5 projektu rozporządzenia, zgodnie z którym testy wykrywalności mogą być przeprowadzane w zakładzie producenta, a zbiorczy wykaz wszystkich urządzeń do przetwarzania monet, które pozytywnie przeszły test, publikuje się na stronie internetowej Komisji. Ponadto EBC sugeruje ograniczenie testu wykrywalności do typów urządzeń do przetwarzania monet (tj. urządzeń wykorzystujących takie samo oprzyrządowanie i oprogramowanie oraz realizujących takie same podstawowe funkcje), ponieważ takie rozwiązanie powinno być dostateczną gwarancją spełnienia przez wszystkie urządzenia do przetwarzania monet danego typu wymogów określonych w projekcie rozporządzenia.

Ponadto, zgodnie z art. 2 lit. b projektu rozporządzenia, monety euro nienadające się do obiegu są zdefiniowane jako te, które zostały odrzucone w procesie weryfikacji. Dlatego też brzmienie art. 4 ust. 1 projektu rozporządzenia powinno jasno wskazywać, że urządzenia do przetwarzania monet poddane testowi wykrywalności powinny także wykrywać monety euro nienadające się do obiegu.

Tekst proponowany przez Komisję

Zmiana proponowana przez EBC (1)

Zmiana nr 3

Artykuł 6 ust. 3 projektu rozporządzenia

Artykuł 6

„3. Liczba urzędzeń sprawdzanych corocznie w poszczególnych państwach członkowskich jest na tyle duża, by ilość monet euro przetwarzanych przez te urzędzenia w danym roku stanowiła co najmniej jedną trzecią łącznej zbiorczej ilości netto monet wyemitowanych przez dane państwo członkowskie od momentu wprowadzenia monet euro do końca poprzedniego roku. Liczbę urzędzeń do sprawdzenia oblicza się na podstawie ilości trzech najwyższych nominałów monet euro przeznaczonych do obiegu.”

Artykuł 6

„3. Liczba urzędzeń sprawdzanych corocznie w ~~poszczególnych państwach członkowskich~~ **danym państwie członkowskim stanowi 10 % całkowitej liczby urzędzeń zainstalowanych w tym państwie** ~~lub~~ jest na tyle duża, by ilość monet euro przetwarzanych przez te urzędzenia w danym roku stanowiła co najmniej jedną trzecią łącznej zbiorczej ilości netto monet wyemitowanych przez dane państwo członkowskie od momentu wprowadzenia monet euro do końca poprzedniego roku. **W drugim ze wskazanych powyżej przypadków** liczbę urzędzeń do sprawdzenia oblicza się na podstawie ilości trzech najwyższych nominałów monet euro przeznaczonych do obiegu.”

Uzasadnienie:

Zdaniem EBC państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyboru między sprawdzaniem urzędzeń do przetwarzania monet zainstalowanych na ich terytorium w oparciu o metodę kalkulacji wskazaną w projekcie rozporządzenia a sprawdzaniem określonej procentowo ilości tych urzędzeń. W rzeczywistości monety krążą w obiegu w ramach całej strefy euro, w związku z czym przepływ monet pomiędzy państwami członkowskimi może mieć poważny wpływ na ilość monet pozostających w obiegu w poszczególnych państwach. Dlatego też niektóre państwa członkowskie mogą uznać, że bardziej odpowiednie jest sprawdzanie urzędzeń do przetwarzania monet w sposób niezależny od zbiorczej ilości netto wyemitowanych przez nie monet. W obu przypadkach liczba sprawdzonych przez państwa członkowskie urzędzeń do przetwarzania monet powinna być na tyle duża, aby zapewnić odpowiednią kontrolę zdolności instytucji do przeprowadzania weryfikacji autentyczności monet euro.

Zmiana nr 4

Artykuł 8 projektu rozporządzenia

Artykuł 8

„1. Oplatę manipulacyjną w wysokości 5 % nominalnej wartości przedłożonych monet euro nienadających się do obiegu potrąca się przy zwrocie równowartości lub wymianie tych monet euro. Do opłaty manipulacyjnej dolicza się dodatkowo 15 % opłaty od wartości nominalnej przedłożonych monet euro, w przypadku gdy sprawdza się cały worek lub pudełko zgodnie z art. 10.

2. Państwa członkowskie mogą ustanowić ogólne zwolnienia z opłat manipulacyjnych, w przypadku gdy osoby fizyczne lub prawne, które przedkładają monety, ściśle i regularnie współpracują z wyznaczonymi organami krajowymi w procesie wycofywania z obiegu sfalszowanych monet euro i monet euro nienadających się do obiegu.

3. Koszty transportu i koszty powiązane ponosi osoba fizyczna lub prawna, która przedkłada monety.

4. Bez uszczerbku dla zwolnienia przewidzianego w ustępie 2, jednej przedkładającej monety osobie fizycznej lub prawnej raz w roku przysługuje zwolnienie z opłaty manipulacyjnej w odniesieniu do maksymalnie jednego kilograma monet euro nienadających się do obiegu dla każdego nominału.”

Artykuł 8

„1. ~~Oplatę manipulacyjną w wysokości 5 % nominalnej wartości przedłożonych monet euro nienadających się do obiegu potrąca się przy zwrocie równowartości lub wymianie tych monet euro.~~ **Oplatę manipulacyjną w wysokości 5 %** ~~Do opłaty manipulacyjnej dolicza się dodatkowo 15 % opłaty od wartości nominalnej przedłożonych monet euro~~ **nienadających się do obiegu potrąca się przy zwrocie równowartości lub wymianie tych monet euro**, w przypadku gdy sprawdza się cały worek lub pudełko zgodnie z art. 10 **ust. 2.**

2. ~~Państwa członkowskie mogą ustanowić ogólne zwolnienia z opłat manipulacyjnych, w przypadku gdy osoby fizyczne lub prawne, które przedkładają monety, ściśle i regularnie współpracują z wyznaczonymi organami krajowymi w procesie wycofywania z obiegu sfalszowanych monet euro i monet euro nienadających się do obiegu.~~

3. ~~Koszty transportu i koszty powiązane ponosi osoba fizyczna lub prawna, która przedkłada monety.~~

4. ~~Bez uszczerbku dla zwolnienia przewidzianego w ustępie 2, jednej przedkładającej monety osobie fizycznej lub prawnej raz w roku przysługuje zwolnienie z opłaty manipulacyjnej w odniesieniu do maksymalnie jednego kilograma monet euro nienadających się do obiegu dla każdego nominału.”~~

Tekst proponowany przez Komisję

Zmiana proponowana przez EBC ⁽¹⁾

Uzasadnienie:

Zobacz powyższy fragment dotyczący opłat manipulacyjnych.

Zmiana nr 5

Artykuł 14 projektu rozporządzenia

<p>Artykuł 14</p> <p>„Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.</p> <p>Obowiązuje ono od dnia 1 stycznia 2012 r.</p> <p>Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.”</p>	<p>Artykuł 14</p> <p>„Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.</p> <p>Obowiązuje ono od dnia 1 stycznia 2012 r.</p> <p>Państwa członkowskie, w których w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia będą miały zastosowanie przepisy implementujące zalecenie Komisji 2005/504/WE, mogą nadal stosować te przepisy przez trzyletni okres przejściowy rozpoczynający się w dniu 1 stycznia 2012 r.</p> <p>Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.”</p>
--	--

Uzasadnienie:

Projekt rozporządzenia powinien umożliwić tymczasowe wyłączenie spod obowiązywania nowych regulacji ugruntowanych przepisów krajowych opartych na zaleceniu Komisji 2005/504/WE, uwzględniając w szczególności inwestycje poczynione w związku z instalacją urządzeń do przetwarzania monet w tych państwach członkowskich, które implementowały to zalecenie Komisji.

⁽¹⁾ Pogrubienie w tekście wskazuje, w którym miejscu EBC proponuje wstawienie nowego tekstu. Przekreślenie w tekście oznacza, że EBC proponuje wykreślenie danego fragmentu tekstu.